

68 §

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi yksityistielaiaksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Dnro D/106/10.03.01.01/2017

Aikaisemmat käsittelyt: Tekninen lautakunta 14.3.2017 / 17 §

Tekn.ltk 17 §

Valmistelija / lisätiedot: kunnossapitopäällikkö Eetu Myllyniemi, puh. 040 705 6297 sähköposti; etunimi.sukunimi@kauhajoki.fi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Kauhajoen kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle yksityistielaiaksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi 21.3.2017 mennessä. Esityksen tarkoituksena on korvata vuonna 1963 voimaan tullut laki yksityisistä teistä. Esitetyllä lakimuutoksella on kuntien tehtäviä vähentävä vaikutus, tielautakuntien lakkauttamisen myötä. Esitys noudattaa hallitusohjelman norminpurkutavoitetta ja säädösten selkeyttämistä.

Esityksellä ei merkittävästi muutettaisi yksityisteiden tosiasiallista toimintaa. Pyrkimyksenä on luoda juostavuutta ja selkeyttä sääntelyyn ja mahdollistaa tiekunnille ja tieosakkaille erilaisia mahdollisuuksia tienpidon järjestämiseen sekä siirtää edellä mainituille toimijoille vastuuta päätöksistään. Esityksen tavoitteena on luoda uutta toimeliaisuutta ja elinkeinojen syntymistä yksityisteiden yhteyteen. Kunta tai muu julkinen toimija, joka ohjaa julkista liikennettä yksityistielalle, olisi esityksen mukaan mahdollista ottaa tieosakkaaksi.

Esityksen mukaan kunnan tielautakunnat lakkautettaisiin ja yksityisteihin liittyvät viranomaistoimet keskitettäisiin maanmittauslaitokselle, maa- ja metsätalouden ja valtion lupa- ja valvontavirastoon. Samalla tiekuntien perustaminen, lakkauttaminen, yhdistäminen ja jakaminen olisi mahdollista tehdä ilman toimitusta. Muutoksenhaku tiekunnan päätöksestä siirtyisi suoraan maa- ja metsätalouteen. Tielautakunnan lakkauttaminen ei tuo Kauhajoen kaupungille merkittäviä kustannusvaikutuksia. Tielautakunnan kustannukset ovat olleet vuodesta riippuen 0 -1500 €.

Esityksen mukaan kunnat voisivat muodostaa vapaaehtoisia neuvonta- ja sovitteluelimiä.

Esityksen mukaan tieoikeuden käsitettä laajennettaisiin ja se koskettäisi myös erilaisten alueen kiinteistöjä palvelevien verkostojen

ja laiteiden rakentamista ja sijoittamista tiealueelle. Luvan sijoittamiselle myöntäisi järjestäytyneissä yksityisteissä tiekunta ja muutoin kaikki tien osakkaat yhdessä. Maanomistajan suostumusta sijoitukseen ei vaadittaisi.

Maakuntauudistuksen yhteydessä valtion myöntämät yksityistieavustukset siirtyisivät maakunnille, jotka voisivat käyttää laajaa harkintavaltaa avustusten myöntämisessä. Avustuskriteeriksi jätettäisiin ainoastaan yksityistien järjestäytyneisyys sekä yksityistien tietojen olemassaolo, ajantasaisuus ja avoimuus.

Esitys sisältäisi nykytilaa vastaavasti kunnan mahdollisuuden päättää itsenäisesti yksityisteiden tienpidon avustamisesta sekä avustamisen ehdoista ja valvonnasta. Esityksen mukaan kunta voi avustaa vain sellaista yksityistietä, joka on järjestäytynyt.

Esityksellä pyritään kannustamaan tieosakkaita järjestäytymään ja yksityisteitä koskevan tiedon ylläpitoon sekä hoitamaan tienpitoa entistä ammattimaisemmin. Esityksessä puututaan tieosakkaiden esteellisyyteen, joka nykyisestä lainsäädännöstä puuttuu.

Yksityistielain esitys on luettavissa: <https://www.lvm.fi/lvm-site62-mahti-portlet/download?did=224615>.

Teknisen johtajan ehdotus: Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle liikenne- ja viestintäministeriölle lausuttavaksi hallituksen esityksestä yksityislaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi seuraavaa:

Esitys uudeksi yksityislaiksi on oikeansuuntainen. Nykyinen lainsäädäntö on yksityisteiden osalta hajanainen ja osin monitulkintainen. Tämän vuoksi yksityislainsäädännön uudistaminen, selkeyttäminen ja johdonmukaistaminen on merkittävä parannus.

Yksitystieverkoston kehittämisellä on merkittävä vaikutus kuntien elinvoiman säilyttämiseen ja parantamiseen. Yksitystiet muodostavat keskeisen osan Kauhajoen luonnonvaratalouden lähtökohdista. Tämän vuoksi nähdään positiivisena, että kunnan mahdollisuus avustaa yksityisteitä säilyy nykyisellään esityksessä. Ammattimaiseen tienpitoon pyrkiminen parantaa yleisesti yksityisteiden kuntoa, vaikka saattaakin korottaa tienpidosta aiheutuvia kustannuksia tieosakkaille.

Esityksessä on muutama keskeinen kohta, joita lautakunta kehottaa huomioimaan yksityistielain valmistelussa:

1. Muutoksenhaku tiekunnan päätöksestä maa- ja metsätalouden on tieosakkeille liian kuluultis, aikaa vievä ja raskas muutoksenhakumahdollisuus. Tie- ja maankuntien päätökseen pitäisi voida hakea muutosta kevennetysti, esimerkiksi kunnan tai maakunnan ylläpitämästä sovittelu- ja neuvotteluelimistä. Mikäli kevennettyä sovittelua suoritetaan maakuntatasolla, toivotaan, että maakuntaudistuksessa osoitetaan resursseja neuvonnan järjestämiseksi yhdenvertaisesti maakuntien joka osassa.
2. Viranomaispäätösten keskittäminen heikentää paikallisdemokratian toteutumista, mutta tielautakuntien lakkauttamista ei vastusteta. Kuitenkin palveluita ei saisi siirtää maantieteellisesti liian kauaksi palveluita tarvitsevista tieosakaista.
3. Kuntiin ja maakuntiin vapaaehtoisesti perustettavat neuvottelu- ja sovitteluelimet eivät omaa virallista roolia. Näin ollen tällaisen elimen päätös tai kehoitus saattaa muodostaa epäselviä tilanteita. Yksityisteiden mahdollisuus saada julkisin varoin tuotettua lähipalvelua, kuten neuvontaa, kuitenkin koetaan tarpeelliseksi.
4. Tie- ja maankuntien itsenäistä päätöksentekoa on esityksessä kasvatettu nykyisestä. Tämä nähdään positiivisena kehityksenä, mutta tie- ja maankuntien velvollisuutta ilmoittaa rekisterinpitäjälle tehdyistä päätöksistä tulisi esityksessä korostaa.

Käsittely: Kunnossapitopäällikkö Eetu Myllyniemi oli paikalla hyväksyttynä asiantuntijana asian käsittelyn ajan.

Teknisen lautakunnan päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Valmistelija / lisätiedot: tekninen johtaja Harri Virtanen, puh. 040 551 5754
sähköposti; etunimi.sukunimi@kauhajoki.fi

Khall 68 §

Kaupunginjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus hyväksyy teknisen lautakunnan ehdotuksen.

Kaupunginhallituksen päätös: Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.